

Solidariteit in superdiversiteit: kijken vanuit het hier en nu

DieGem consortium

Solidariteit en diversiteit

- Solidariteit?
= delen op basis van gevoel van
lotsverbondenheid
- Verschillende bronnen van solidariteit:
 - onderlinge afhankelijkheid
 - sociale strijd
 - waarden en normen
 - ontmoeting

'Nationalisering' van solidariteit

- 20ste eeuw: lotsverbondenheid nationaal georganiseerd
 - veronderstelt culturele homogeniteit en gedeeld verleden
- vandaag: toegenomen diversiteit en mobiliteit stelt nationale organisatie solidariteit in vraag
 - diversiteit verlagen om solidariteit te onderhouden geen optie

Solidariteit: hier en nu

- Doelstelling DieGem: solidariteit in superdiversiteit verkennen
 - focus op wat hier en nu gebeurt
 - starten vanuit plaatsen (HIER) en praktijken (NU) waar mensen (gedwongen) nabij zijn in diversiteit

Solidariteit: hier en nu

Solidariteit: hier en nu

Solidariteit: hier en nu

Professionele interventies

- Hoe interveniëren professionals op superdiverse plaatsen (HIER)?

diversiteitsplan

uitwerken zorgbeleid, brede school strategie, etc.

complementaire munten

opzetten van stadswerking

Praktijken

- Interpersoonlijke praktijken (NU):
 - welke interpersoonlijke praktijken spelen zich af op superdiverse plaatsen?

Torekes opsparen om samen naar eetcafé te gaan of om voedsel te kopen voor meest behoeftigen

samen spelen tijdens (twee)wekelijkse activiteiten, op weekend en op kamp

Praktijken van solidariteit in diversiteit

- in praktijken op diverse plaatsen wordt diverse bronnen van solidariteit geactiveerd:
 - onderling afhankelijkheid
“Alles moet buiten” verbindt cultureel diverse groep werknemers internationaal postbedrijf
 - sociale strijd
gedeelde strijd voor publieke ruimte in Rabot verbindt diverse groepen gebruikers

Praktijken van solidariteit in diversiteit

- waarden en normen

Stadswerking Chiro omdat waarden en normen klassiek jeugdbewegingswerk te weinig aansluiting vindt bij superdiversiteit samenleving

- ontmoeting

*aanwezigheid van leraars en directeur Leuvens
basisschool in buurt nodig om verbondenheid
te ontwikkelen*

Leren in diversiteit

- solidariteit in diversiteit ontstaat in praktijken via leerprocessen
- leren met collectief proces en/of collectieve impact
- aandacht voor non-formeel en informeel leren

“Ik heb altijd gevonden dat ik een deel van mijn opvoeding ook op de chiro heb gekregen. Misschien omdat het zo natuurlijk was dat je gewoon samenleeft met totaal andere soort mensen door elkaar maar je leert dat wel en je leert rekening houden met elkaar”
(Groepsleiding Brusselse Chiro)

Leren in diversiteit

- wat wordt er geleerd?
- verwerven van kennis, vaardigheden en houdingen
veranderende buurt van school leren kennen door er op café te gaan, organisaties en evenementen te bezoeken
- deel worden van een groep
leerkrachten laten leerlingen eigen culturele kennis inbrengen – leren van elkaar in diversiteit als onderdeel van groepsvorming
- transformatie van evidenties en posities
geen culturele meerderheid meer; schoolfeest interculturaliseren of communiceren met pictogrammen (maar levert weerstand op)

Burgerschap

- van interpersoonlijk naar praktijken van burgerschap
 - zoeken naar claims in interpersoonlijke praktijken en leerprocessen
 - claims op vertegenwoordiging en/of herverdeling en/of erkenning
- claims maken ambitie om te behoren tot gemeenschap zichtbaar

Gemeenschap

- ... en maken die gemeenschap ook politiek (in plaats van louter sociaal)
- fundamenteën van *politieke* gemeenschap: representatie, erkenning en herverdeling

leraren gebruiken netwerken om goedkope of gratis buitenschoolse activiteiten te organiseren (herverdeling)
doe-participatie door claimen en inrichten
groenvoorzieningen in publieke ruimte (representatie)
een van eerste leidsters met hoofddoek die als rolmodel fungeert (erkenning)

Conclusie

- Toenemende etnisch-culturele diversiteit samenleving stelt nationale organisatie solidariteit in vraag
- Van culturele homogeniteit en gedeeld verleden naar interpersoonlijke praktijken (nu) op bepaalde plaatsen (hier)
- In die praktijken leert men omgaan met diversiteit

Conclusie

- Zoeken naar claims op vertegenwoordiging, erkenning en herverdeling in interpersoonlijke praktijken
- Van sociale naar politieke gemeenschap, als basis voor lotsverbondenheid die solidariteit in diversiteit genereert